

CERKVENI glasbenik

Revija za cerkveno glasbo

4

Letnik 117, leto 2024

POGOVOR: Marjan Ravnik | **OBLETNICE:** Guillaume Du Fay, Giacomo Puccini, Peter Cornelius, Frank Martin, Franz Schmidt, France Ačko | **RAZMIŠLJAMO O ...:** Mladi v cerkveni glasbi

Mednarodni orgelski festival ob otvoritvi obnove orgel v ljubljanski stolnici

Stolnica sv. Nikolaja v Ljubljani je v mesecu oktobru skupaj s člani komisije za obnovo orgel ob začetku projekta obnove Milavčevih orgel iz leta 1911 organizirala prvi Mednarodni orgelski festival, ki je obiskovalcem ponudil široko paleto raznolikega kulturnega dogajanja.

Milavčeve orgle ljubljanske stolnice so pred začetkom že dolgo načrtovane obnove in lahko rečemo, da je Mednarodni orgelski festival neke vrste spontan odziv ob tem dogajanju. Izbor treh koncertnih lokacij nikakor ni naključen. Goršičeve orgle v uršulinski cerkvi, Milavčeve orgle v stolnici in orgle Škofijske orglarske delavnice iz Maribora v frančiškanski cerkvi v tem majhnem radiju predstavljajo izjemno raznolikost. Prva dva instrumenta dodatno povezuje dejstvo, da je v času, ko je Goršič postavljal te orgle, vajeniško dobo pri njem opravljal Ivan Milavec. Obenem pa nas že dolgo spremlja spoznanje, da imamo v Ljubljani v najožjem mestnem jedru pomembne orgle, ki zaznamujejo poldrugo stoletje slovenske glasbene kulture.

V nedeljo, 20. oktobra 2024, sta se s koncertom italijanskega organista Simoneja Vebbra, ki je organist ter profesor orgel in improvizacije na Konservatoriju G. Donizetti v Bergamu in na Visoki šoli za glasbo C. Abbado v Milanu, v uršulinski cerkvi v Ljubljani začela dva koncertna cikla. Prvi je koncert Sakralnega abonmaja, drugi pa Mednarodni orgelski festival ob otvoritvi projekta obnove Milavčevih orgel v ljubljanski stolnici. Obiskovalce sta na začetku pozdravila Gregor Klančič, predsednik strokovne komisije za obnovo orgel, ter s. Diana Novak. Program koncerta so sestavljale manj znane oziroma manj pogosto izvajane skladbe skladateljev 19. stoletja, skozi katere nam je koncertant približal široko paleto odtenkov orgelskega repertoarja iz obdobja romantike. Poslušalci so ob koncu z močnim in dolgim aplavzom iz organista izvabili še dodatek.

V torek, 22. oktobra 2024, sta se odvila dva pomembnejša dogodka, in sicer medijska predstavitev in otvoritev razstave »Ivan Milavec 150« ter slavnostna otvoritev projekta obnove Milavčevih orgel. Na medijski predstavitvi je zbrane najprej pozdravil in na-

Simone Vebber za Goršičevimi orglami v uršulinski cerkvi v Ljubljani.

Foto: Alina Žerovnik

govoril stolni župnik Roman Starc, besedo je nato prevzel Gregor Klančič, ki je izpostavil posebnosti in dragocenosti sakralnega instrumenta, s katerim sta povezana velik del glasbene kulture in seveda pretežno cerkvenoglasbena dediščina, ki jo želimo z obnovljenim instrumentom ohraniti v izvorni zvočni obliki. Celoten projekt obnove je predstavil Luka Posavec, ki je posebej predstavil tudi tehnično dokumentacijo Milavčevih orgel, izdelano v zadnjih treh letih. Ljubljanske stolne orgle, kot je dodal Tomaž Sevšek Šrnel, so zelo pomembne, saj so že več kot eno stoletje v neprekinjeni uporabi in kljub omejitvam in težavam še vedno delujejo. Madžarski glasbenik in profesor za orgle na dunajski Univerzi za glasbo Balázs Szabó je izpostavil, da je instrument zaradi svoje posebne estetike zvoka pomemben v širšem evropskem prostoru. Z njegovo celovito obnovo se tako ohranja zgodovina.

Medijska predstavitev in otvoritev razstave »Ivan Milavec 150«.

Foto: Severin Živic

V drugem delu je Jurij Dobravec, raziskovalec orgelske krajine, predstavil vsebino panojske razstave o življenju in delu Ivana Milavca, pomembnega slovenskega orglarja z začetka 20. stoletja, čigar 150. obletnice rojstva smo se spomnili v letu 2024. Ivana Milavca lahko tako boljše spoznamo iz besedil, ki so jih o njem za časa življenja napisali njegovi sodobni-

ki, iz strokovnih objav, ki so spremljale njegovo delo, pa tudi iz spominskih zapisov njegovih otrok. Razstava v polnosti predstavi cenjenega mojstra, ki ga je smrt presenetila na vrhuncu njegove kariere.

V večernih urah je v stolni cerkvi potekala slavnostna otvoritev projekta obnove Milavčevih orgel, ki je bila nekako tudi osrednji dogodek samega orgelskega festivala. Program slavnostne otvoritve nas je spomnil na bogato glasbeno zgodovino ljubljanske stolnice. Prek glasbenih točk in ob predvajanju za to priložnost oblikovanega in posnetega dokumentarnega filma smo imeli priložnost spoznati cerkveno glasbo, ki je v stolnici odmevala skozi stoletja. S tem je bil poudarjen pomen glasbene dediščine ljubljanske stolnice ter njen pomen v širšem kontekstu slovenske kulture. Nastopili so Tomaž Sevšek Šramel, Balázs Szabó in Gregor Klančič, ki je tudi vodil celotno glasbeno dogajanje.

Luka Posavec, Tomaž Sevšek Šramel in Balázs Szabó za Milavčevimi orglami med slavnostno otvoritvijo projekta obnove. Foto: Severin Živic

Zadnji dan Mednarodnega orgelskega festivala, v četrtek, 24. oktobra 2024, smo se v sklopu Slovenskega orgelskega dneva, ki ga je organiziralo Slovensko orgelsko društvo, podali po orglah v središču Ljubljane. V ta namen je bila pripravljena tudi publikacija *Slovenski orgelski dan 2024 – Orgelska pot po središču Ljubljane*, ki jo je izdalo in založilo Slovensko orgelsko društvo. Popotovanje se je pričelo v frančiškanski cerkvi na Tromostovju, nadaljevalo v stolni cerkvi in končalo na Goršičevih orglah v uršulinski cerkvi Sv. Trojice. Orgle v frančiškanski cerkvi je predstavil Dalibor Miklavčič, v stolnici je projekt obnove predstavil Luka Posavec, Milavčeve orgle pa Gregor Klančič. Orgle v uršulinski cerkvi, največje in najpomembnejše delo Franca Goršiča, ki so vplivale na

Gregor Klančič, regens chori ljubljanske stolnice. Foto: Severin Živic

nadaljnji razvoj našega orglarstva, pa je predstavil Tomaž Sevšek Šramel.

Mednarodni orgelski festival se je ob polni frančiškanski cerkvi, stoječih ovacijah in z zadovoljno publiko uspešno zaključil s koncertom pod naslovom *Bach navdihuje – Med kontrapunktom in simfoničnostjo* mednarodno priznanega orgelskega virtuozu Ulricha Waltherja, sicer profesorja za orgle na Univerzi za glasbo v avstrijskem Gradcu.

Ob tem je treba poudariti, da je v mesecu septembru zaživela Facebook stran »Projekt obnove Milavčevih orgel v ljubljanski stolnici«, preko katere odgovorni seznanjajo širšo javnost s potekom obnove ter s povezanim glasbenim dogajanjem v ljubljanski stolnici. Javnosti dostopna je prav tako publikacija *Obnova Milavčevih orgel*, ki jo je izdala in založila stolna župnija sv. Nikolaja v Ljubljani. V njej so številne zanimive informacije o orglah in projektu obnove, tudi o tem, na kakšen način nam lahko še posebej izkažete podporo. Že vnaprej se vam zahvaljujemo in vas vabimo k spremljanju projekta obnove Milavčevih orgel. f

Dalibor Miklavčič predstavlja frančiškanske orgle v Ljubljani.

Foto: Barbara De Costa